

WILD

SUCCES

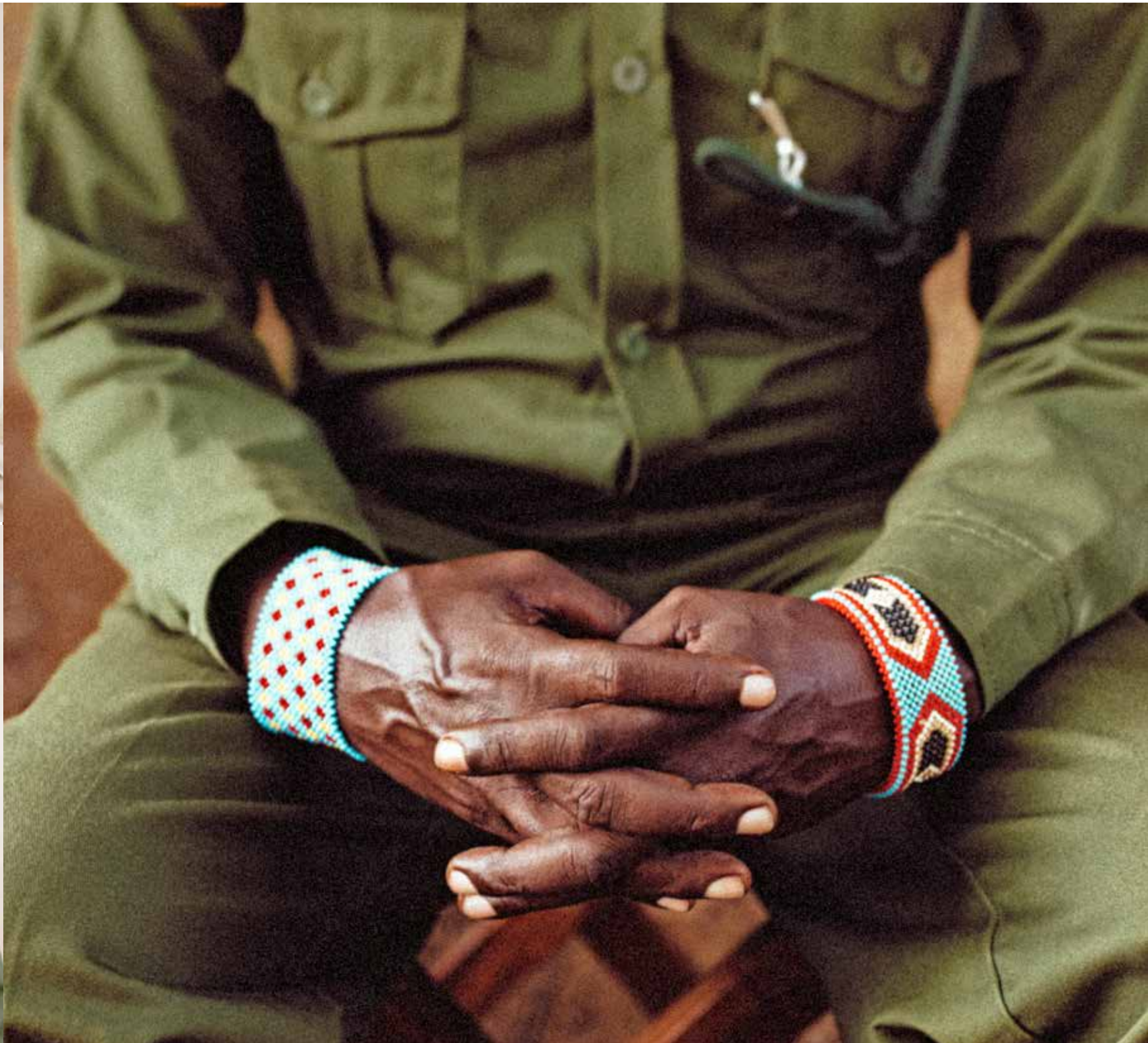
DE GROTE COMEBACK VAN AMBOSELI

Terwijl de meeste wilde dierenpopulaties in alarmerend tempo achteruitgaan, zijn er gelukkig ook plekken die bloeien als nooit tevoren.

Het Amboseli-Tsavo-Kilimanjaro ecosysteem is er een van. Je kunt hier enkele van de spectaculairste wildlife-ervaringen ter wereld opdoen, met dank aan gepassioneerde natuurbeschermers die de lokale bevolking actief betrekken bij hun werk.

SCHRIJVER EN FOTOGRAAF **PIE AERTS**

In dertig jaar tijd is de olifantenpopulatie hier meer dan verdubbeld. Vorig seizoen werden er in één seizoen een recordaantal van 140 olifantenkalveren geboren

Het is zes uur 's ochtends als Moses Sitayo stilletjes drie koppen chai inschenkt. Voor zijn collega's Ezekiel en Jackson, en voor mij. We zitten rond een smeulend vuurtje in Hippo Camp, een van de vele *ranger stations* in Kimana Sanctuary. Dit smalle strookje beschermd gemeenschapsland voorziet olifanten en andere dieren van water en veilige doorgang terwijl ze vanuit Amboseli National Park verder naar het oosten van Kenia reizen.

Elke ochtend begint hier met een briefing. Sergeant Ologela verschijnt ten tonele en schudt iedereen de hand. Ranger Daniel doet verslag over een beruchte groep olifanten: 'Tolstoy en zijn "bodyguards" kwamen vannacht heel dicht bij het dorp in het noorden. Gelukkig slaagden ze er niet in bij de gewassen te komen. Voorlopig is dus geen actie nodig.' Het plunderen van de oogst door kudden olifanten is een veelvoorkomend probleem in heel Kenia. De rangers zijn dan ook dagelijks in de weer om de natuur te beschermen, in samenwerking met de lokale bevolking. Zo hebben de dorpelingen direct radiocontact met de rangerteams als olifanten hun gewassen dreigen te verorberen. De rangers zijn zo snel mogelijk ter plaatse om te voorkomen dat de boeren het heft in eigen handen nemen. Conflict tussen mens en dier is ook hier een van de vele gevolgen van ongebreidelde bevolkingsgroei, een probleem op het gehele continent. 'Vroeger liepen dit soort situaties een stuk slechter af voor de olifant dan voor de boer,' zegt Daniel. Het is dan ook bijna niet voor te stellen dat nog maar een paar decennia geleden dit hele ecosysteem zo goed als leeg was door zware stroperij.

Dat het tij is gekeerd is te danken aan de Big Life Foundation, een in Kenia en Tanzania gevestigde stichting die meer dan 1,6 miljoen hectare wildernis in het Amboseli-Tsavo-Kilimanjaro-ecosysteem in Oost-Afrika beschermt. De kern van hun filosofie: natuurbehoud ondersteunt de mens en de mens ondersteunt natuurbehoud. De stichting heeft meer dan driehonderd rangers uit Masai nederzettingen rond de parken in dienst. De rangers treden op als de ogen en oren in de strijd tegen stroperij, maar leren ook landeigenaren hoe ze hun land succesvol

kunnen beheren. Dit model laat zien wat mogelijk is als mensen samenwerken – een holistische benadering die steeds meer als voorbeeld wordt gezien in heel Afrika en ver daarbuiten.

'We helpen zelfs boeren bij het bouwen van hekwerken om het leefgebied van de olifant en landbouwgrond te scheiden,' voegt sergeant Ologela toe. 'En middels een fonds krijgen Masai veehouders een deel van de waarde van hun vee vergoed dat verloren is gegaan aan roofdieren, op voorwaarde dat er geen roofdieren worden gedood als vergelding. Als gevolg hiervan is de leeuwenpopulatie in het werkgebied van Big Life een van de weinige populaties in heel Afrika die groeit in plaats van afneemt.'

OP PATROUILLE MET KILO SIERRA 1

Het is inmiddels half acht 's ochtends. 'Genoeg gepraat, laten we gaan!' zegt plaatsvervangend sergeant Sironic. We trekken onze laarzen aan, vullen onze veldflessen, checken de radio en gaan op pad. Elke dag gaan per eenheid twee of meer rangers te voet op pad voor een acht uur lange patrouille. In de verzengende hitte of door de stromende regen, er wordt geen dag overgeslagen. Vandaag zijn het Daniel en Sironic die meemenen. Verse voetstappen in het zand en de restjes van een kampvuurtje – de dagelijkse aanwezigheid van rangers in en rond de parken – zijn van het grootste belang. Daar houden stropers niet van.

De dagen die volgen ben ik dan ook van zonsopgang tot zonsondergang in de weer met de zeven heren van 'Kilo Sierra 1', oftewel Hippo Camp. Wat een voorrecht om door dit prachtige land te wandelen, hun thuis aan de voet van Afrika's hoogste berg, de Kilimanjaro. We zien grote kuddes zebra's, giraffes, waterbuffels en olifanten en de sporen van een kleine troep leeuwen. Maar we verzamelen ook meer dan 25 strikken, provisorisch gemaakt van prikkeldraad. Sironic legt uit dat er nu, tijdens corona, veel meer wordt gestroopt voor bushmeat. Het toerisme verdween plotseling, mensen raakten hun baan kwijt, en zagen zich

Rechts
Ik weet niet zeker of er een grotere adrenalinestoot in het leven is dan oog in oog te staan met de meest iconische wilde dieren. Zoals hier, oog in oog met Craig, een van de laatste 24 overgebleven Super Tuskers.

Vorige pagina's
Leden van 'Kilo Sierra 1', beter bekend als Hippo Camp, een van de meer dan dertig rangereenheden van de Big Life Foundation in en rond Amboseli National Park. Van links naar rechts: Isaack, Daniel, Ezekiel, Moses, Sironic en Jackson.

*Het is bijna niet
voor te stellen dat
nog maar een paar
decennia geleden dit
hele ecosysteem zo
goed als leeg was
door zware stroperij*

Het vulkanische
landschap van Chyulu
Hills National Park.
Het gerucht gaat dat
leeuwen soms naar
de rand van deze
vulkanische heuvels
lopen om te brullen.

Als één verenigd en perfect
synchroon geheel slingeren
kuddes van soms wel meer
dan honderd olifanten over het
uitgedroogde Lake Amboseli.
Vastberaden, nomadisch,
onbeschut, en blootgesteld
aan de elementen op een
non-stop queeste naar water.

Helaas is het voor veel jonge kinderen die woonachtig zijn in of rond Keniaanse natuurparken niet gebruikelijk om ze te bezoeken en de schoonheid ervan te leren waarderen. Het Wildlife Warrior Program van de Land & Life Foundation, gesteund door de Elewana Collection, probeert dit te veranderen. Dit initiatief is ontstaan om een nieuwe generatie Afrikaanse natuurbeschermers en storytellers op te leiden. Dit doen ze onder andere middels het aanbieden van *scholarships*, het organiseren van meerdaagse workshops en werkbezoeken met experts. Samen met een groep tien- tot zeventienjarige leerlingen zijn we hier twee dagen op zoek naar olifanten, leeuwen en jachtluipaarden. Ik vertel ze alles wat ik weet over de natuur en over fotografie. We praten over elkaars dromen, en het is prachtig om te horen hoe vastberaden alle kinderen zijn om ooit ranger, gids, dierenarts, fotograaf of bioloog te worden. Wederom een bevestiging dat natuurbescherming te allen tijde begint bij het centraal stellen van het welzijn van mensen, in plaats van dieren. Als mensen zich veilig voelen ontstaat er vanzelf ruimte om de schoonheid van de natuur te waarderen en deze veilig te stellen voor toekomstige generaties.

landandlife.foundation

Het feit dat monumentale verschijnselen als de trek van de olifanten door Lake Amboseli nog steeds bestaan, tussen alle steeds kleiner wordende dierenpopulaties, is iets om te beschermen, koesteren en vieren

Een groep giraffes beweegt zich ritmisch en sierlijk voort door de weelderige groene heuvels van Chyulu Hills National Park.

Wat een voorrecht om door dit prachtige land te wandelen, aan de voet van de Kilimanjaro. We zien grote kuddes zebra's, giraffes, waterbuffels en olifanten en de sporen van een kleine troep leeuwen. Maar we verzamelen ook meer dan 25 strikken, provisorisch gemaakt van prikkeldraad

‘Het lot van de natuur ligt in onze handen – het enige wat we hoeven doen is mensen bij elkaar brengen’

daarom genoodzaakt om op zoek te gaan naar voedsel. Helaas komen ook leeuwen, olifanten en zelfs giraffen in de strikken terecht – een afschuwelijke dood.

Na een aantal dagen in het veld neem ik afscheid van de rangers en bezoek ik fotograaf en natuurbeschermer Jeremy Goss in het hoofdkantoor van Big Life. In de controlekamer tonen grote schermen hoe de meer dan dertig buitenposten en vijftien patrouillevoertuigen, bijgestaan door twee speurhonden en twee vliegtuigen, zijn verspreid. ‘Onze antistroperteams zijn de eerste in hun soort in Oost-Afrika. Ze opereren aan weerszijden van de grens tussen Kenia en Tanzania,’ legt Jeremy uit. ‘We hebben vijf miljoen dollar aan donaties per jaar nodig om meer dan twee miljoen hectare ongerept land te beschermen. Het meeste geld komt van particuliere donateurs, maar we verdienen ook zo’n honderdduizend dollar met het trendy ginmerk Elephant Gin. Alle beetjes helpen, dus we zijn continu op zoek naar nieuwe innovatieve manieren om geld in te zamelen.’ Natuurbehoud voor toekomstige generaties is daarmee een dure aangelegenheid, bedenk ik me, alhoewel ‘duur’ relatief is. Het kost veel geld, maar wat we er in de breedste zin van het woord voor terugkrijgen is onbetaalbaar.

EEN VAN DE INDRUKWEKKENDSTE SPEKTAKELS VAN MOEDER NATUUR

Nu ik de complexiteit van natuurbescherming in het Greater Amboseli ecosysteem begrijp, wil ik graag nog meer werk van Big Life met eigen ogen te zien. Ik ga op zoek naar gezonde dierenpopulaties die zich vrij rond kunnen bewegen en heb daarvoor afgesproken met de 81-jarige Cynthia Moss, een Amerikaanse onderzoekster, schrijfster, filmmaker en natuurbeschermer. Ze woont sinds 1967 midden in Amboseli National Park en heeft haar leven gewijd aan de olifanten van het gebied. Ze kent elke olifant bij naam en heeft iconen zien komen en gaan. Wat me meteen raakt tijdens ons gesprek is de oprechte opwindende en emotie op haar gezicht als ze vertelt dat dit jaar, na decennia van strijd, de olifanten uit de lucht lijken te vallen. ‘Er zijn zelfs twee sets tweelingen geboren, een fenomeen dat

zeer zelden voorkomt,’ zegt ze. ‘Weet je, het lot van de natuur ligt in onze handen – het enige wat we hoeven te doen is mensen bij elkaar brengen.’

Het is tijd om dit spektakel met eigen ogen te aanschouwen. Ik arriveer in Tortilis Camp, de enige lodge met toegang tot de Kitirua Conservancy. Dit gebied aan de rand van Lake Amboseli, net buiten het nationaal park, is in deze tijd van het jaar *the place to be*. Het is midden oktober en ik heb deze periode niet zomaar uitgekozen. Het woord ‘Amboseli’ is een Engelse verbastering van het Masai woord ‘Empusel’, dat ‘zoute, droge plaats’ betekent. Ondergronds smeltwater afkomstig van de ijskappen van de Kilimanjaro zorgt ervoor dat bepaalde delen van het park goed van water worden voorzien. Aan het einde van het droge seizoen drogen echter de meeste van deze stromen, evenals het gehele Lake Amboseli, op. Kuddes van zestig tot wel honderd olifanten beginnen vervolgens aan een dagelijkse wandeling op zoek naar voedsel en water, van de beschutting van het bos aan de voet van de Kilimanjaro dwars door de opgedroogde bodem van het meer. Hun eindbestemming: de moerassen aan de overkant. Een spektakel dat moeilijk in woorden te vatten is en dat zich slechts twee tot drie weken per maand afspeelt. Als één verenigd en perfect synchroon organisme slingeren ze over het meer, op een non-stop queeste naar water. Vastberaden, nomadisch, onbeschermt, blootgesteld aan de elementen.

Maar wat het meest opvalt is de pure stilte. Alleen het geluid van hun poten op de gebarsten zonovergoten grond is hoorbaar, alsof ze op lucht lopen. Hun afdrukken worden onmiddellijk weggevaagd door de wind. Zo krachtig maar toch zo kwetsbaar. Doorweekt van het zweet en met 180 hartslagen per minuut lig ik op mijn buik op de vloer van ons voertuig. Met twee camera’s in mijn handen ben ik getuige van een van de indrukwekkendste spektakels van Moeder Natuur. En terwijl ik het stof uit mijn gezicht wrijf, raakt dit alles me meer dan verwacht. Overal ter wereld verdwijnt wildernis voor onze ogen, als gevolg van

Twee Masai veehouders rusten in de schaduw van de hete middagzon.

*Wat het meest opvalt is de pure stilte.
Alleen het geluid van hun poten op de
gebarsten zonovergoten grond is hoorbaar,
alsof ze op lucht lopen*

De verblindende
middagzon, een zacht
briesje, flikkerende
ogen. In de verte
een plotselinge
luchtspiegeling, snel
weggeblazen door
stofwolken. Dat is de
magie van Amboseli.

Miljoenen jaren aan evolutie presenteren zich voor mijn lens, door menselijke hebzucht naar het randje van uitsterven geduwd

dieren en mensen die strijden om land, water en voedsel. Het feit dat zulke monumentale verschijnselen als de trek van de olifanten door Lake Amboseli nog steeds bestaan, tussen al die steeds kleiner wordende dierenpopulaties, is iets om te beschermen, koesteren en vieren. Ik wrijf de tranen uit mijn ogen, geef mijn gids Jonathan een high-five en trek een ijskoude fles bier open. Samen rijden we terug naar de lodge.

DOEG IN DOEG MET SUPER TUSKERS

Na een aantal dagen in Tortilis Camp reis ik verder naar Chyulu Hills National Park, een vulkanisch gebied bestaande uit honderden met gras begroeide heuvels, kraters en zwarte gestolde lavastromen. Deze prachtige, nog weinig bezochte wildernis verbindt Amboseli National Park met Tsavo National Park en wordt door wilde dieren als migratiecorridor gebruikt. Al snel ontdek ik dat dit gebied niet voor niets is gebruikt als decor voor de filmklassieker *Out of Africa*, gebaseerd op het gelijknamige boek van Karen Blixen uit 1937. Dit zijn de echte *'lush green rolling hills of Africa'*.

Ik verblijf in Ol Donyo, een prachtige lodge gerund door Great Plains Conservation. Deze wildernis is het thuis van enkele van de grootste olifanten op aarde, de 'Super Tuskers'. Een Super Tusker is een mannelijke olifant met slagstanden die elk meer dan 45 kilo wegen en vaak reiken tot aan de grond. Door stroperij zijn er helaas nog slechts 24 Super Tuskers over in heel Afrika. Twee van de bekendste – Craig en Tolstoy – leven in en rond Chyulu Hills. Het is onze missie om ze te ontmoeten. Bij aankomst in de lodge worden we meteen meegenomen naar de sunken hide, een ingegraven container aan de rand van een drinkplek, waar gedurende de dag honderden dieren in alle soorten en maten komen drinken. Dit is ook de plek waar grote mannetjesolifanten heen komen om verkoeling te zoeken. En het is meteen raak – een half uur na aankomst zijn we getuige van twee grote bullen die een uitgebreid modderbad nemen, nog geen tien meter voor onze neus. De toon is gezet.

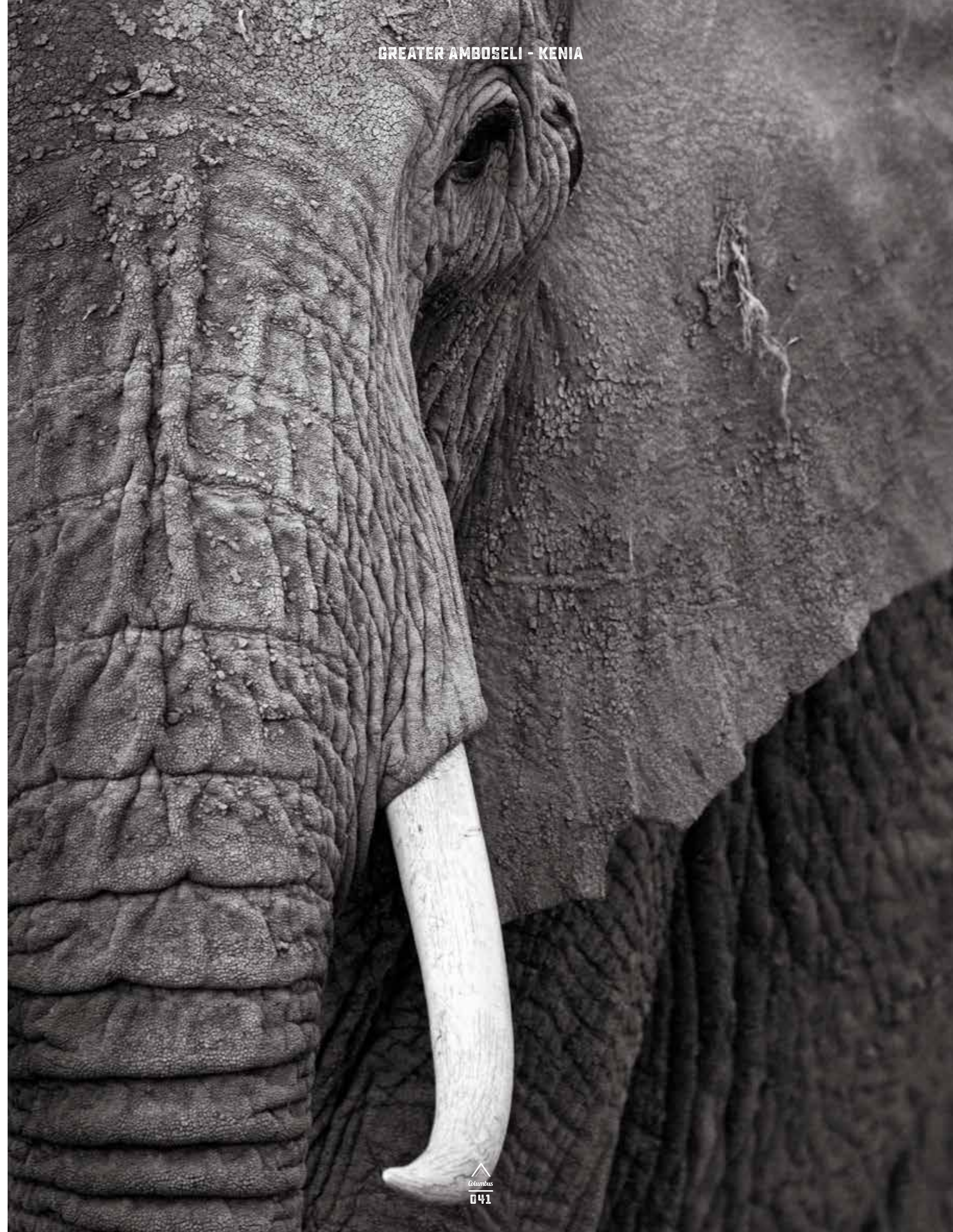
En dan, de volgende ochtend, is het zo ver.

Halverwege onze ochtendgame drive staan we oog in oog met Craig. Een moment waar ik jaren van heb gedroomd. Hij werd geboren in 1972 en zwerft dus al vijftig jaar rond over de vlaktes van Amboseli. Zijn naam heeft hij te danken aan de 81-jarige Cynthia Moss – zij was erbij toe hij zijn eerste stappen zette. Craig is ongelooflijk intelligent, krachtig en majestueus maar toch opmerkelijk rustig. Hij laat ons steeds dichterbij komen, totdat we op nog geen vijf meter afstand staan in onze wagen. Ontelbare keren heb ik gevisualiseerd hoe al deze elementen bij elkaar zouden komen. De ochtendzon maakt langzaam plaats voor onweersbuien; in de verste verte is er geen enkele andere auto te bekennen; de wind lijkt te gaan liggen. Voor een moment is het alleen Craig en ik. Miljoenen jaren aan evolutie presenteren zich voor mijn lens, door menselijke hebzucht naar het randje van uitsterven geduwd. Maar dankzij het dichtbegroeide Afrikaanse bos en de tomeloze inzet van de Big Life Foundation hebben deze magnifieke dieren het overleefd, een bewijs van de veerkracht van Moeder Natuur.

's Avonds zit ik na het diner in het kamp bij het kampvuur en bel ranger Daniel in Hippo Camp, dertig kilometer verderop. 'Vandaag was een goede dag,' zegt hij. 'Er zijn er geen gewassen geplunderd, er zijn geen geiten gedood en we hebben zelfs geen strikken gevonden tijdens onze patrouille. Hoe was jouw dag?' Ik vertel hem dat ik morgenochtend een paar foto's kom laten zien die voor altijd op mijn netvlies gebrand zullen staan. 'Dat is goed,' besluit hij. 'Om zes uur staat er warme chai voor je klaar, mijn vriend.'

Ik hang op, kijk naar de sterrenhemel en loop naar mijn tent. Wat een rijkdom. 📷

Een onbeschrijflijk moment waarbij ik kort oogcontact maak met deze jonge olifant, voordat hij weer verdwijnt in de ochtendmist.

BESTE REISTIJD

Greater Amboseli is het hele jaar te bezoeken. In de droge periodes – januari tot februari en juni tot september – vermijd je de regen en is de temperatuur het aangenaamst. Medio oktober is Lake Amboseli op z'n droogst en trekken grote kuddes olifanten over de bodem van het meer.

j	f	m	a	m	j	j	a	s	o	n	d	Amboseli National Park
30	30	30	28	26	25	24	25	27	29	28	28	temperatuur (°C)
45	57	92	155	71	14	5	7	8	35	115	85	neerslag (mm per maand)

KENIA

WEG VAN DE MASSA

■ aanbevolen activiteiten en slaapplekken ■ meer ■ park

0 m 25 km 50 km

COLUMBUS-FOTOGRAAF PIE AERTS:

'Ook gedurende je trip kun je een positieve impact teweegbrengen. Toon bijvoorbeeld interesse in het leven van je gids, chauffeur, housekeeper of de medewerkers van de restaurants die je bezoekt. Hun levensverhalen zijn niet alleen prachtig, maar ook leerzaam. Wat is nou een mooier souvenir dan een speciale vriendschap met een local?'

SLAPEN

Er zijn legio slaapmogelijkheden in Amboseli National Park (\$ 35 entree per dag) en de gebieden eromheen, van zeer betaalbare campsites tot exclusieve lodges. Amboseli Campsite ligt binnen de parkgrenzen. Alle andere campsites liggen erbuiten, en dan voornamelijk bij de Kimana Gate. Wil jij toegang krijgen tot de bijzondere Kitirua Conservancy? Dan is er slechts één lodge om in te verblijven:

1 Tortilis Camp, gerund door Elewana Collection, elewanacollection.com.

Wil je toegang tot de Mbirikani Group Ranch en de Super Tuskers die er rondlopen? Dan is 2 Ol Donyo Lodge, in het hart van de groene Chyulu Hills, je enige optie, greatplainsconservation.com.

Ga jij liever georganiseerd op reis? Talisman travel design biedt volledig verzorgde reizen aan naar Kenia. Tijdens de Great Plains Safari verblijf je twee nachten in Ol Donyo Lodge, en als je kiest voor het Exclusief & Ongerept-arrangement, verblijf je er zelfs drie nachten. Je kunt je reis ook op maat laten maken, talisman.nl

PLANNEN

Reizen naar Kenia

KLM en Kenya Airways bieden rechtstreekse vluchten aan tussen Amsterdam en Nairobi. Als je liever vanuit Brussel of Düsseldorf vliegt, moet je overstappen.

Reizen binnen Kenia

In een huurauto rijd je in ongeveer vier uur naar de oostelijke ingang van Amboseli National Park of de westkant van de Chyulu Hills. Er is ook een dagelijkse binnenlandse vlucht van Nairobi naar de airstrip in Amboseli, uitgevoerd door Airkenya/Hahn Air en Safarilink. Als je georganiseerd op reis gaat, wordt het vervoer geregeld.

BIJDAGEN

Er zijn veel manieren om een steentje bij te dragen. Via de websites van de Land & Life Foundation, landandlife.foundation, en Big Life Foundation, biglife.org, kun je online doneren. Beide organisaties hebben je steun harder nodig dan ooit, nu het gehele continent stilstaat door corona. Met het door hemzelf opgezette initiatief Prints for Wildlife haalde fotograaf Pie in 2020 en 2021 een grote som geld op voor de Afrikaanse parken. Ook jij kunt helpen. Volgend jaar is het weer mogelijk om unieke wildlifeprints aan te schaffen van Afrikaanse en internationale fotografen, printsforwildlife.org

**GRATIS ONLINE KAART ZET DE HOTSPOTS VAN DE REPORTAGE OP JE TELEFOON!
GA NAAR COLUMBUSTRAVEL.NL/KAART/KEN OF SCAN DE QR-CODE.**

